

Innehållsförteckning**Ärenden**

Informationer	3
SEN § 60/21 Tertialrapport 2 2021	4
SEN § 61/21 Remissvar till policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning 21-09-23	6
SEN § 62/21 Begäran om slopad VA-avgift Cejn AB, Ventilen 2.....	9
SEN § 63/21 Begäran om reducerad VA-avgift, Böja 14:1	13
SEN § 64/21 Tilldelningsbeslut upphandling Bio 4 Stadskvarn	17
SEN § 65/21 RAM-avtal fastighet för markarbete, tilldelning	19
SEN § 66/21 Upphandling mindre lastmaskin/redskapsbärare, tilldelning	22
SEN § 67/21 Delegationsbeslut servicenämnden 23 september.....	24
SEN § 68/21 Anmälningssärenden till servicenämnden 23 september.....	25

Plats och tid	Teams, 2021-09-23 kl. 13:00-17:00	
Ledamöter	Beslutande	Ersättare
	Torbjörn Bergman (M)	Börje Wester (M)
	Jan Sandelius (KD)	Mikael Franzén (MP)
	Anders Grönvall (S)	Jonas Eriksson (SD) 13:00-15:45
	Andreas Gustafsson (C) 13-16.00, ej beslutande, Anders Edeskär Wennberg (L) ersätter vid beslutsdelen	
	Sandra Ask (S)	
	Elizabeth Fierro Fredriksson (V)	
	Lennart Nilsson (SD)	
Övriga deltagande	Rickard Karlsson, sektorchef Hans Björkblom, fastighetschef Annika Holmén, VA-chef Helena Gustafsson, måltidschef Johan Karlsson, avd.chef fastighetsservice	Lars Johansson, HR Jesper Cederlöf, upphandlare Anneli Harrysson, controller Tommy Mårdberg, VA Patricia Vallendin
Utses att justera	Sandra Ask (S)	
Sekreterare		Paragrafer §60/21- §68/21
Ordförande	..... Patricia Vallendin	
Justerande	..... Torbjörn Bergman (M)	
	..... Sandra Ask (S)	

Informationer

Sektorchef Rickard Karlsson inleder med att presentera sektorns övergripande omvärldsanalys. Därefter informerar respektive avdelningschef sin omvärldsanalys gällande vad som är på gång på enhetsnivå samt vad de ser för framtida behov och utmaningar.

Lars Johansson, HR-partner, redogör för personalläget i tertialrapport 2 för sektorn.

Upphandlare Jesper Cederlöf berättar om de kommande upphandlingar som sektorn står inför under hösten/vintern 2021/22.

Anneli Harrysson, controller, presenterar sektorns ekonomirapport i tertialrapport 2 inkl. uppföljning av internkontrollplanen. Sektorchef Rickard Karlsson går även igenom status per avdelning, bl.a. kring områdena sjukfrånvaro, kundnöjdhet och ekonomi.

SEN § 60/21 Tertialrapport 2 2021

SEN2021.0007

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	60/21

Beslut

Servicenämnden beslutar att godkänna upprättad tertialrapport 2 för år 2021.

Bakgrund

Nämnderna ska enligt policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning rapportera måluppfyllelse och ekonomiskt resultat under året till kommunstyrelsen.

Uppföljningen sker tertialvis och ska innehålla en helårsprognos.

Den andra tertialrapporten (T2) som avser perioden januari till och med augusti, är en uppföljning av nämndernas verksamhetsplan, ekonomiskt utfall och årsprognos.

Servicenämnden prognostiserar med ett positivt resultat på närmare 9 miljoner kronor för 2021 för de skattefinansierade verksamheterna samt ett underskott på 3 miljoner kronor för de taxefinansierade verksamheterna. VA har för 2021 en budget på ett underskott på 4 miljoner kronor vilket ger en avvikelse mot budget på plus en miljon kronor för de taxefinansierade.

Servicenämndens budget för lokalinvesteringar ligger på 363 miljoner kronor för 2021 och nämnden prognostiserar att förbruka 146 miljoner kronor i år, vilket ger ett bedömt överskott på 217 miljoner kronor. Flera projekt som har en årsavvikelse mot årets budget, löper enligt plan och budgeten flyttas med till nästa år, några har utgått och några är under utredning.

Reinvesteringar inklusive medel för anpassning av kök har en budget på 108 miljoner kronor. Under 2021 beräknas 64 miljoner kronor förbrukas. Utöver årets reinvesteringsbudget har Servicenämnden fått i uppdrag att anpassa reinvesteringsnivåer för fastigheter under planperioden. För 2021 har servicenämnden beslutat att förbruka 20 miljoner kronor extra av framtida budgetmedel. På grund av prisökningar på byggmaterial samt att byggavtalet blev överklagat blev det utfört mindre jobb under sommarperioden då det är lättast att utföra renoveringar. Därav kommer inte de framtida budgetmedlen att gå åt under 2021.

Handlingar

Delges
Kommunstyrelsen
Ekonomichefen

Handläggare

Anneli Harrysson
Servicenämnden

SEN § 61/21**Remissvar till policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning 21-09-23**

SEN2021.0091

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	61/21

Beslut

Servicenämnden lämnar följande yttrande gällande förslag till Policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Vi anser att vidare förtydliganden kring mål, inriktning och ramar avseende kopplingen mellan utförar- och beställarnämnderna tas fram i riktlinjer. Vidare föreslår servicenämnden att policy och riktlinjer för konkurrensutsättning inte upphävs.

Sista punkten under principer för uppföljning, investering skall lyda:

- Hanteringen av budgetavvikelser i investeringsprojekt såväl inför upphandling som under projektets gång styrs av storleken på avvikelsen.

Avvikelse större än tio miljoner kronor eller där avvikelsen överstiger 25 % av total projektbudget rapporteras till och hanteras av kommunfullmäktige.

Bakgrund

Kommunstyrelsens arbetsutskott har beslutat att förslag till ”Policy för ekonomi och verksamhetsstyrning” remitteras till samtliga nämnder för yttrande till kommunstyrelsen senast 2021-10-15.

Polycyn för ekonomi- och verksamhetsstyrning definierar principerna för hantering av ekonomi- och verksamhetsstyrning; är styrande för strategisk plan med budget; och förutsätter att lagar och förordningar följs. De största förändringarna från tidigare policy är att flera styrprinciper som tidigare beslutats årligen i samband med till exempel Strategisk plan med budget nu har skrivits in i policyn. Övriga ändringar innefattar tydliggöranden av budget- och uppföljningsprinciper inom både driftsbudget, och exploatering- och investeringsbudget.

Eftersom servicenämnden till största delen inte tilldelas nettoram från KF, utan finansieras via intäkter från andra nämnder, blir texten kring anslagsbindningen otydlig:

Sidan 6 ”Nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med kommunfullmäktiges mål och inriktning inom tilldelad nettoram. Kommunfullmäktiges politiska prioriteringar i fördelad ram till nämnderna ska återspeglas i nämndens beslut om fördelning av internbudget.”

Även texten kring uppföljning och rapportering blir otydlig för nämndens utförarverksamheter:

Sidan 9 ”Uppföljning visar om nämnderna och kommunen har möjlighet att genomföra uppdraget och nå uppsatta mål inom tilldelad budget i enlighet med nämndernas reglementen och beslutad Strategisk plan med budget.”

Vidare innefattar inte stycket om fördelning av resurser på sidan 8 volymförändringar för vissa delar av nämndens utförandeverksamheter.

Servicenämndens utförarverksamheter bygger på interna överenskommelser där köpande nämnder äskar anslag för utförarens drift och överförs mellan nämnderna med interna bokningar under året. Detta har förtydligats i den nya policyn under modell för planering på sidan 8, med att de nämnder som till del är finansierade av intäkter från andra nämnder sker överenskommelse innan beslut om berörda nämndernas verksamhetsplaner. Detta förtydligar resurstilldelning men kommer sent i budgetprocessen. Med bakgrund av detta vill servicenämnden att policyn kompletteras med tydligare riktlinjer om principer mellan utförare och beställare. Detta för att tydliggöra resurstilldelningen från KF till utförarnämnd vilket förtydligar inriktning av mål och ramar för interna tjänster till andra nämnder.

När Policyn för ekonomi- och verksamhetsstyrning fastställs föreslås att upphäva Policyn för konkurrensutsättning (KS06/0319) och Riktlinje för konkurrensutsättning (KS06/0319). Servicenämnden har senast under 2020 arbetat med frågor som styrs enligt dessa dokument.

Det förslag som sänts ut på remiss innehåller tankar om att avvikelser på 10% avseende investeringar ska hanteras av nämnd och rapporteras till ekonomichef.

Vad som hanteras av en facknämnd på delegation av fullmäktige och vad som vidaredelegeras till den nämndens tjänstemän styrs lämpligen inte i en policy antagen av kommunfullmäktige. Dyligt styrs normalt i respektive nämnds delegationsordning. Klausulen kan tolkas innebära ett delegationsförbud på en stor mängd mindre ärenden vid minsta avvikelse (under 10%) och att de ska hanteras av nämnd istället för sektorn.

Att avvikelser ska rapporteras till ekonomichef finner vi är klokt, men eftersom det står att samtliga projekt ska rapporteras frekvent, ser vi inte att avvikelser behöver nämnas i särskild ordning.

Vidare fanns ett förslag om att hänskjuta beslut om att medge avvikelser av viss storlek till kommunstyrelsen. Emellertid är inte kommunstyrelsen kommunens facknämnd för byggnation och uppdrag att genomföra dessa investeringar kommer från kommunfullmäktige.

Vi anser därför att det är lämpligt att vid större avvikelser det är uppdragsgivaren, kommunfullmäktige, som får ta ställning till om dessa ska medges, eller ej.

Kommunstyrelsens roll är att ha uppsikt över facknämnder, rollen är inte att fatta beslut inom deras ansvarsområde.

En lämplig gräns för när ett ärende kan hanteras av facknämnd är i vårt tycke 25% av budget eller tio miljoner kronor. Den högre procentsatsen innebär att färre små projekt kommer omfattas och den högre summan ska ses i relation till nämndens totala investeringsbudget om flera hundra miljoner kronor.

Det bör i denna gränsdragning beaktas att det alltid står facknämnden fritt att lyfta ärenden även vid lägre nivåer av avvikelse till ny prövning av uppdragsgivaren om de anser detta påkallat och när det finns en reell möjlighet att göra ett annat val, men att alltför snäva gränser riskerar leda till tidsutdräkt i en mängd fall, där så ej är påkallat.

Vi rekommenderar att vid avvägningen av exakt hur dessa gränser dras i policyn betrakta de gångna årens genomförda projekt och avvikelser, samt reflektera över typ och mängd av ärenden som med det nya regelverket hade behövts behandlas på annan beslutsnivå än vad som varit fallet. Mängden ärenden som genereras bör vägas mot nyttan av att lyfta den typen av beslut en nivå från facknämnd till kommunfullmäktige.

Handlingar

Begäran om yttrande på remiss förslag till policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning
Policy ekonomi och verksamhetsstyrning

Protokollsutdrag från Kommunstyrelsens arbetsutskott sammanträde den 2021-06-09

Protokollsutdrag från Servicenämndens arbetsutskott sammanträde den 2021-09-09 -

Remissvar förslag till policy för ekonomi- och verksamhetsstyrning

Skickas till

Kommunstyrelsen

Ekonomichef

SEN § 62/21**Begäran om slopad VA-avgift Cejn AB, Ventilen 2**

SEN2021.0086

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämndens arbetsutskott	2021-08-19	32/21
2 Servicenämnden	2021-09-23	62/21

Beslut

Servicenämndens beslutar att medge avsteg från VA-taxans anslutningsavgift för den byggnad som under 2020-2021 uppfördes på fastigheten Ventilen 2. Avsteget innebär att lägenhetsavgiften beräknas per påbörjad 200 kvadratmeter bruttoarea (BTA).

Bakgrund

Cejn AB sökte i mars 2020 bygglov för en nybyggnad om 5 200 kvadratmeter och i juni 2020 skickades en servisanmälan in. Med anmälan bifogades ett brev där bolaget ifrågasatte VA-avgiften för tillkommande byggnadsyta, som man ansåg vara helt oacceptabel. Avgiften är beräknad till 700 560 kr enligt §5.8 i Skövde kommuns VA-taxa. Förutom bifogad skrivelse har dialog förts mellan bolaget och tjänstemän på Skövde kommun kring avgiften. Bolaget yrkar på att en anslutningsavgift för tillbyggnaden inte ska tas ut.

Enligt skrivelsen består tillbyggnaden av ett stort automatiserat höglager på hela bottenvåningen (3 200 kvm) och 2 st entresolplan på 1 000 kvm styck med kontor, matsal, omklädningsrum, konferensrum, teknikrum och lager. Tillbyggnaden medför ingen ändring av befintlig anslutning till det allmänna VA-systemet.

En övervägande del av tillbyggnaden utgörs av ett lager och kan som sådan bedömas falla under den definition av lagerbyggnad som är en ny byggnadstyp i Skövde kommuns VA-taxa från 2022. För denna byggnadstyp bedöms nyttan av VA-tjänsterna vara mindre och därför räknas en lägenhetsavgift per 200 kvadratmeter istället för det normala 150 kvadratmeter. Ett motsvarande avsteg från VA-taxan ses därför som skäligt i detta fall.

Kommunfullmäktige som beslutat VA-taxan och VA-kollektivet (alla anslutna kunder) har en förväntan på att Skövde VA fakturerar avgifterna så att kostnaderna täcks och fördelas enligt de principer som bedömts skäliga och rättvisa. VA-taxan har haft samma konstruktion för beräkning av anläggningsavgift, utifrån byggnadsyta och med tilläggsavgifter vid utbyggnad, i minst 20 år. En viktig del i att Skövde VA ska kunna ta ut avgiften är att fastighetsägaren anmäler sin anslutning/utbyggnad genom att fylla i en servisanmälan. Med servisanmälan fullgör fastighetsägaren sin skyldighet att meddela VA-huvudmannen en anslutning/utbyggnad och lämnar den information som behövs inför fakturering.

I syfte att göra det lättare för fastighetsägare att göra rätt och undvika att fakturan med anslutningsavgiften kommer som en överraskning samarbetar Skövde VA med andra verksamheter inom kommunen, bland annat Bygglövenheten, Sektor samhällsbyggnad.

Skrivelsen från Cejn AB visar att det finns behov av att arbeta vidare med information och dialog i byggprocessen.

Skövde är en tillväxtkommun och utbyggnadstakten har varit hög i många år. För de privatpersoner och företag som bosätter/etablerar sig i något av kommunens exploateringsområden är anslutning till kommunalt vatten och avlopp en självklarhet. Skövde VA gör följaktligen nyinvesteringar i den allmänna VA-anläggningen i dessa områden.

Befintliga kunder, i redan etablerade stadsdelar, har lika stora krav på en god funktionalitet i det kommunala vatten- och avloppsnetet. I VA-verksamheten finns förväntningar på robust drift och obruten leverans för alla kommunens VA-anslutna. Insatser och investeringar måste alltså göras kontinuerligt. Pengarna används till att reparera sådant som går sönder, men också till planering och byggande av den VA-infrastruktur som behövs för att täcka kommunens behov - nu och i framtiden.

En fungerande VA-anläggning (den kunderna köper in sig i och betalar avgift för) innefattar mycket mer än bara servisedningar i marken runt en fastighet, t ex:

- byggande och löpande drift av pumpstationer och avloppsreningsverk (just nu pågår en stor ombyggnad av Stadskvarns avloppsreningsverk)
- leveranssäkerhet för dricksvatten (just nu bygger vi Östra matningen, en ny dricksvattenledning genom Skövde)
- förebyggande felsökningsarbete för att undvika avbrott/skador hos kund (exempelvis läcksökning genom att personal åker runt och lyssnar efter läckor, alternativt analyserar data avseende vattenmätarförbrukning)
- anpassning av dagvattensystemet för högre miljökrav och ett förändrat klimat

Vattentjänstlagen (Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster) 34 § anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Enligt 31 § ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist och 29 § anger att avgifterna får bestämmas som anläggnings- och brukningsavgifter.

I olika yttrande från Statens VA-nämnd (en statlig domstolsliknande förvaltningsmyndighet som 2016 ersattes av landets fem mark-och miljödomstolar) beskrivs huvudmannens rätt att ta ut avgifter av anslutna fastigheter på följande vis:

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen, får huvudmannen för en allmän va-anläggning ta ut avgifter av ägarna till anslutna fastigheter för att täcka kostnaden för va-verksamheten. Avgifterna ska enligt 31 § vattentjänstlagen bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga efter vad som är skäligt och rättvist. Tidigare rättspraxis har klargjort att detta innebär att fördelningen i princip skall ske efter den huvudsakliga nytta som varje enskild fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för att förse fastigheten med vatten och avlopp. I normalfallen leder detta till att fastigheter med liknande förutsättningar också får ungefär lika stora avgifter.

När en VA-taxa tas fram behöver alltså begreppet ”nytta” ges en definition som gör det möjligt att översätta en fastighets förutsättningar till en avgift. I Skövde kommuns taxa används kapacitet, i form av mätarstorlek, i beräkningen av bruksavgifterna och byggnadsyta i beräkningen av anläggningsavgifter. Avgifternas olika karaktär där bruksavgiften tas ut löpande och anläggningsavgiften i princip är en engångsavgift har påverkat valet av definition av nytta. Bruksavgiften kan över tid justeras uppåt och nedåt efter det kapacitetsbehov (vattenmätarstorlek) som fastigheten har. Detta är framförallt till fördel för verksamhetsfastigheter där spridningen i kapacitetsbehov för olika verksamheter är stor. För anläggningsavgiften, som endast tas ut vid ett tillfälle, behöver nyttan knytas till en mer beständig förutsättning på fastigheten. Därför används byggnadsytan för att definiera nyttan. I syfte att få ett rättvist avgiftsuttag mellan en fastighet som bygger en byggnad på ex 10 000 m² direkt och en som bygger först 7 000 m² och senare 3 000 m² ytterligare så finns § 5.8 i Skövde kommuns VA-taxa som anger att: *Sker om- eller tillbyggnad eller uppförs ytterligare byggnad på fastighet ska avgift erläggas enligt 5.1 d för varje ny tillkommande lägenhet.*

Bifogade domar, mål nr Va 170/08 och mål nr Va 79/07, är exempel på den sedan länge rådande rättspraxis där en ytrelaterad fördelningsfaktor godtas som ett mått på nytta.

I mål nr Va 79/07 skriver VA-nämnden:

I VA-taxan har således avgiftsfördelningen emellan fastigheterna skett under hänsynstagande bl.a. till omfattningen av den bebyggelse som förekommer på varje fastighet. Att bestämma anläggningsavgift efter sådan grund har i rättstillämpningen allmänt godtagits såsom förenligt med principen om avgiftsfördelning efter nytta. I konsekvens med denna fördelningsprincip föreskriver taxan tilläggsavgifter för det fall att nyttan i taxans mening ökar genom att bebyggelsen utökar, och detta alldeles oberoende av om tillkommande ytor är försedda med VA-utrustning eller inte och om utökningen föranlett särskild VA-kostnad för kommunen eller inte. Detta strider inte mot VA-lagens avgiftsregler. Bebyggelsens omfattning anses vara det kanske bästa måttet för att bestämma nyttan. Det krävs inte att det föreligger en konkret nytta i det enskilda fallet. Huvudsaken är att nyttoaspekten tillgodoses generellt sett.

Ett motiv till att många kommuner väljer att knyta både bruksavgift och anläggningsavgift till den mer beständiga förutsättningen byggnadsyta, är att en stor del av VA-verksamhetens kostnader är fasta och inte påverkade av den faktiska förbrukningen. När ett VA-system byggs ut används statistiskt framtagna dimensioneringsnormer och inte de faktiska kapacitetsbehoven för anslutande fastigheter. De senare är oftast inte ens kända när VA-systemen i ett område byggs ut, detta gäller särskilt i områden för verksamheter. Systemen byggs med 100-årsperspektiv och av ekonomiska och leveranssäkerhetsskäl måste systemen då byggas så att det kan hantera förändrade kapacitetsbehov över tid.

Vidare framgår av mål nr Va 79/07 att det dock kan finnas fastigheter där kopplingen mellan byggnadsyta och nytta är så svag att en särskild prövning behöver göras av anläggningsavgiften i det enskilda fallet. VA-nämnden skriver:

Beträffande fastigheter med särskilt stor våningsyta i förhållande till det faktiska behovet av VA-försörjning finns det dock en gräns där bebyggelsens omfattning inte längre kan anses utgöra ett rättvisande mått på fastighetens nytta av den allmänna VA-anläggningen. Då kan en skälig och rättvis avgiftsfördelning kräva att avgift inte skall utgå på grundval av hela

byggnadens yta. Svenskt Vatten har arbetat fram ett nytt basförslag till VA-taxa och där tagit intryck av domstolarnas bedömningar av denna gräns. I remissutgåvan av det nya basförslaget finns därför en ny typ av fastighet med: lagerfastighet.

I Skövde kommuns VA-taxa som beslutades i juni och gäller från 1/1-2022 finns denna nya fastighetskategori med. Den definieras som byggnader som till större delen används som lagerutrymme och där endast anställda har tillträde. För dessa fastigheter öppnar Svenskt Vattens basförslag för att använda en annan ytstorlek vid omräkning, utan att ange hur stor den ytan bör vara. I Skövde kommuns VA-taxa 2022 anges att bostadsenhetsavgiften ska räknas per 200 kvadratmeter istället för de 150 kvadratmeter som gäller generellt.

Skövde kommuns VA-taxa har en paragraf (§2.4) som anger att huvudmannen får besluta om att sätta ner eller efterskänka avgifter om det finns särskilda skäl. Att denna gräns för när bebyggelsens omfattning inte längre kan anses utgöra ett rättvisande mått på fastighetens nytta av den allmänna VA-anläggningen bedöms passerad för en viss byggnad kan vara ett sådant särskilt skäl. Det är tunt med vägledning i rättsfall och skrifter om vilka principer som ska användas för denna typ av avsteg.

VA-verksamhetens kostnader ska täckas av de avgifter som tas ut. Inga pengar tillförs eller tas ut från annat håll, ex skattekollektivet, utan kostnaderna ska fördelas på anslutna kunder. I de flesta kommuner ses det som en skälig och rättvis fördelning av kostnaderna att de kostnader som VA-verksamheten har för att ansluta nya kunder ska täckas av dessa kunders anslutningsavgifter. Detta gäller särskilt i kommuner med mycket nybyggnation, som i Skövde. För att ta fram hur stor avgiften behöver vara ska dessa kostnader och intäkter analyseras för en viss tidsperiod, ofta 3-5 år. För Skövde gjordes analysen i början av 2021 och resulterade i den höjning som beslutades i juni. I analysen ingår också en uppskattning av intäkter för utökad tomtyta.

Handlingar

Brev Begäran om slopad VA-avgift för Ventilen 2, Batterivägen 2

Dom mål nr Va 79-07 Kristinehamns kommun

Dom mål nr Va 170-08 Landskrona kommun

Skickas till

SEN § 63/21**Begäran om reducerad VA-avgift, Böja 14:1**

SEN2021.0110

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämndens arbetsutskott	2021-08-19	30/21
2 Servicenämndens arbetsutskott	2021-09-09	37/21
3 Servicenämnden	2021-09-23	63/21

Beslut

Servicenämnden beslutar att medge avsteg från VA-taxans anslutningsavgift. Avsteget innebär att byggnader på denna fastighet med mycket låg standard undantas från beräkning av byggnadsyta. Byggnadernas bruttoarea kommer då beräknas vara 1 120 kvadratmeter.

I samband med VA-utbyggnad och inrättande av kommunalt verksamhetsområde i Böja och Vristulven har Patrik Johansson under en tid haft dialog med tjänstemän på Skövde kommun om kostnaden för att ansluta den berörda fastigheten till kommunalt VA. Fastigheten ligger utanför det planerade verksamhetsområdet.

Enligt skrivelsen är den beräknade ytan för fastighetens olika byggnader ej skäligen som underlag för debitering. Fastighetsägaren yrkar på en reduktion av anslutningsavgiften så att den baseras på 180 kvadratmeter byggnadsyta. Det skulle medföra en anslutningsavgift på 109 977 kr inkl moms med 2021 års taxa och tjänsterna vatten och spillvatten.

På fastigheten fanns tidigare en numera nedlagd verksamhet. Den totala byggnadsytan är 2 655 kvadratmeter, vilket enligt §3 i Skövde kommuns VA-taxa innebär 18 st lägenhetsavgifter. Uttag av lägenhetsavgift regleras i §5.5 i Skövde kommuns VA-taxa och är en av tre parametrar som här utgör den totala anläggningsavgiften. På fastigheten finns byggnader på totalt 1 120 kvadratmeter som bedöms vara likvärdiga de på andra fastigheter, dessa kvarstår som debiterbar yta (8 lägenhetsavgifter). Resterande byggnader bedöms dock vara i sådant dåligt skick att ett avsteg från VA-taxan är skäligt i detta fall. Det skulle medföra en anslutningsavgift på 217 833 kr inkl moms med 2021 års taxa och tjänsterna vatten och spillvatten.

Patrik Johansson delgavs arbetsutskottets förslag till beslut 2021-09-14 och inkom 2021-09-21 med ett yttrande där han vidhåller sitt yrkande.

Kommunfullmäktige som beslutat VA-taxan och VA-kollektivet (alla anslutna kunder) har en förväntan på att Skövde VA fakturerar avgifterna så att kostnaderna täcks och fördelas enligt de principer som bedömts skäliga och rättvisa. VA-taxan har haft samma konstruktion för beräkning av anläggningsavgift, utifrån byggnadsyta och med tilläggsavgifter vid utbyggnad, i minst 20 år. En viktig del i att Skövde VA ska kunna ta ut avgiften är att

fastighetsägaren anmäler sin anslutning/utbyggnad genom att fylla i en servisanmälan. Med servisanmälan fullgör fastighetsägaren sin skyldighet att meddela VA-huvudmannen en anslutning/utbyggnad och lämnar den information som behövs inför fakturering.

I syfte att göra det lättare för fastighetsägare att göra rätt och undvika att fakturan med anslutningsavgiften kommer som en överraskning samarbetar Skövde VA med andra verksamheter inom kommunen, bland annat Bygglövenheten, Sektor samhällsbyggnad.

Skövde är en tillväxtkommun och utbyggnadstakten har varit hög i många år. För de privatpersoner och företag som bosätter/etablerar sig i något av kommunens exploateringsområden är anslutning till kommunalt vatten och avlopp en självklarhet. Skövde VA gör följaktligen nyinvesteringar i den allmänna VA-anläggningen i dessa områden.

Befintliga kunder, i redan etablerade stadsdelar, har lika stora krav på en god funktionalitet i det kommunala vatten- och avloppsnetet. I VA-verksamheten finns förväntningar på robust drift och obruten leverans för alla kommunens VA-anslutna. Insatser och investeringar måste alltså göras kontinuerligt. Pengarna används till att reparera sådant som går sönder, men också till planering och byggande av den VA-infrastruktur som behövs för att täcka kommunens behov - nu och i framtiden.

En fungerande VA-anläggning (den kunderna köper in sig i och betalar avgift för) innefattar mycket mer än bara servisledning i marken runt en fastighet, t ex:

- byggande och löpande drift av pumpstationer och avloppsreningsverk (just nu pågår en stor ombyggnad av Stadskvarns avloppsreningsverk)
- leveranssäkerhet för dricksvatten (just nu bygger vi Östra matningen, en ny dricksvattenledning genom Skövde)
- förebyggande felsökningsarbete för att undvika avbrott/skador hos kund (exempelvis läcksökning genom att personal åker runt och lyssnar efter läckor, alternativt analyserar data avseende vattenmätarförbrukning)
- anpassning av dagvattensystemet för högre miljökrav och ett förändrat klimat

Vattentjänstlagen (Lag 2006:412 om allmänna vattentjänster) 34 § anger att VA-avgifternas belopp och hur avgifterna ska betalas ska framgå av en taxa och att kommunen får meddela föreskrifter om VA-taxan. Det totala avgiftsuttaget får inte överstiga de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen. Enligt 31 § ska fördelningen av avgiftsuttaget ske utifrån vad som är skäligt och rättvist och 29 § anger att avgifterna får bestämmas som anläggnings- och brukningsavgifter.

I olika yttrande från Statens VA-nämnd (en statlig domstolsliknande förvaltningsmyndighet som 2016 ersattes av landets fem mark- och miljödomstolar) beskrivs huvudmannens rätt att ta ut avgifter av anslutna fastigheter på följande vis:

Enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen, får huvudmannen för en allmän va-anläggning ta ut avgifter av ägarna till anslutna fastigheter för att täcka kostnaden för va-verksamheten. Avgifterna ska enligt 31 § vattentjänstlagen bestämmas så att kostnaderna fördelas på de avgiftsskyldiga efter vad som är skäligt och rättvist. Tidigare rättspraxis har klargjort att detta innebär att fördelningen i princip skall ske efter den

huvudsakliga nytta som varje enskild fastighet har av va-anläggningen och med bortseende från huvudmannens kostnader för att förse fastigheten med vatten och avlopp. I normalfallen leder detta till att fastigheter med liknande förutsättningar också får ungefär lika stora avgifter.

När en VA-taxa tas fram behöver alltså begreppet ”nytta” ges en definition som gör det möjligt att översätta en fastighets förutsättningar till en avgift. I Skövde kommuns taxa används kapacitet, i form av mätarstorlek, i beräkningen av bruksavgifterna och byggnadsyta i beräkningen av anläggningsavgifter. Avgifternas olika karaktär där bruksavgiften tas ut löpande och anläggningsavgiften i princip är en engångsavgift har påverkat valet av definition av nytta. Bruksavgiften kan över tid justeras uppåt och nedåt efter det kapacitetsbehov (vattenmätarstorlek) som fastigheten har. Detta är framförallt till fördel för verksamhetsfastigheter där spridningen i kapacitetsbehov för olika verksamheter är stor. För anläggningsavgiften, som endast tas ut vid ett tillfälle, behöver nyttan knytas till en mer beständig förutsättning på fastigheten. Därför används byggnadsytan för att definiera nyttan. I syfte att få ett rättvist avgiftsuttag mellan en fastighet som bygger en byggnad på ex 10 000 m² direkt och en som bygger först 7 000 m² och senare 3 000 m² ytterligare så finns § 5.8 i Skövde kommuns VA-taxa som anger att: *Sker om- eller tillbyggnad eller uppförs ytterligare byggnad på fastighet ska avgift erläggas enligt 5.1 d för varje ny tillkommande lägenhet.*

Bifogade domar, mål nr Va 170/08 och mål nr Va 79/07, är exempel på den sedan länge rådande rättspraxis där en ytrelaterad fördelningsfaktor godtas som ett mått på nytta.

I mål nr Va 79/07 skriver VA-nämnden:

I VA-taxan har således avgiftsfördelningen emellan fastigheterna skett under hänsynstagande bl.a. till omfattningen av den bebyggelse som förekommer på varje fastighet. Att bestämma anläggningsavgift efter sådan grund har i rättstillämpningen allmänt godtagits såsom förenligt med principen om avgiftsfördelning efter nytta. I konsekvens med denna fördelningsprincip föreskriver taxan tilläggsavgifter för det fall att nyttan i taxans mening ökar genom att bebyggelsen utökar, och detta alldeles oberoende av om tillkommande ytor är försedda med VA-utrustning eller inte och om utökningen föranlett särskild VA-kostnad för kommunen eller inte. Detta strider inte mot VA-lagens avgiftsregler. Bebyggelsens omfattning anses vara det kanske bästa måttet för att bestämma nyttan. Det krävs inte att det föreligger en konkret nytta i det enskilda fallet. Huvudsaken är att nyttoaspekten tillgodoses generellt sett.

Ett motiv till att många kommuner väljer att knyta både bruksavgift och anläggningsavgift till den mer beständiga förutsättningen byggnadsyta, är att en stor del av VA-verksamhetens kostnader är fasta och inte påverkade av den faktiska förbrukningen. När ett VA-system byggs ut används statistiskt framtagna dimensioneringsnormer och inte de faktiska kapacitetsbehoven för anslutande fastigheter. De senare är oftast inte ens kända när VA-systemen i ett område byggs ut, detta gäller särskilt i områden för verksamheter. Systemen byggs med 100-årsperspektiv och av ekonomiska och leveranssäkerhetsskäl måste systemen då byggas så att det kan hantera förändrade kapacitetsbehov över tid.

Vidare framgår av mål nr Va 79/07 att det dock kan finnas fastigheter där kopplingen mellan byggnadsyta och nytta är så svag att en särskild prövning behöver göras av anläggningsavgiften i det enskilda fallet. VA-nämnden skriver:

Beträffande fastigheter med särskilt stor våningsyta i förhållande till det faktiska behovet av VA-försörjning finns det dock en gräns där bebyggelsens omfattning inte längre kan anses utgöra ett rättvisande mått på fastighetens nytta av den allmänna VA-anläggningen. Då kan en skälig och rättvis avgiftsfördelning kräva att avgift inte skall utgå på grundval av hela byggnadens yta. Skövde kommuns VA-taxa har en paragraf (§2.4) som anger att huvudmannen får besluta om att sätta ner eller efterskänka avgifter om det finns särskilda skäl. Att denna gräns för när bebyggelsens omfattning inte längre kan anses utgöra ett rättvisande mått på fastighetens nytta av den allmänna VA-anläggningen bedöms passerad för en viss byggnad kan vara ett sådant särskilt skäl. Det är tunt med vägledning i rättsfall och skrifter om vilka principer som ska användas för denna typ av avsteg.

VA-verksamhetens kostnader ska täckas av de avgifter som tas ut. Inga pengar tillförs eller tas ut från annat håll, ex skattekollektivet, utan kostnaderna ska fördelas på anslutna kunder. I de flesta kommuner ses det som en skälig och rättvis fördelning av kostnaderna att de kostnader som VA-verksamheten har för att ansluta nya kunder ska täckas av dessa kunders anslutningsavgifter. Detta gäller särskilt i kommuner med mycket nybyggnation, som i Skövde. För att ta fram hur stor avgiften behöver vara ska dessa kostnader och intäkter analyseras för en viss tidsperiod, ofta 3-5 år. För Skövde gjordes analysen i början av 2021 och resulterade i den höjning som beslutades i juni. I analysen ingår också en uppskattning av intäkter för utökad tomtyta.

Handlingar

Hemställan om reducerad VA-avgift, Böja 14:1
översikt 2
Yttrande Böja 14-1

Skickas till

Handläggare

Annika Holmén
Servicenämnden

SEN § 64/21**Tilldelningsbeslut upphandling Bio 4 Stadskvarn**

SEN2018.0215

Undantagen enligt sekretess 19 kap 3§ OSL

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	64/21

Beslut

Servicenämnden beslutar att tilldela entreprenader för Bio 4 Stadskvarn:
Markentreprenad, Skanska Sverige AB med anbudssumma 4 745 000 kr
Byggentreprenad, Skeppsviken Bygg i Skövde AB med anbudssumma 64 988 000 kr
Maskinentreprenad, Malmberg Water AB med anbudssumma 14 999 000 kr
El-entreprenad, Automationsteknik i Tibro AB med anbudssumman 3 469 000 kr
Luftentreprenad, Fyrkantens Ventilation AB med anbudssumman 1 589 700 kr
VS-entreprenad, Radiator VVS AB med anbudssumman 2 100 000 kr

Bakgrund

Projektet för att anpassa Stadskvarns reningsverk till en ökad belastning med ett nytt miljötillstånd har pågått sedan 2018. Budgetmedel på totalt 200 miljoner kronor är avsatta under 2019-2022. Denna upphandling gäller entreprenader för att genomföra nybyggnation av ett nytt betongbassängblock samt teknikhus med tillhörande ledningar. Anläggningarna ska placeras i den östra delen av reningsverket i slänten mot och uppe på ytan vid vassbäddarna.

Entreprenaden är i form av utförandeentreprenad med 6 delar: Mark, Bygg, Maskin, El, Luft och VVS (värme, vatten och sanitet).

Upphandlingen har genomförts med öppet förfarande enligt Lagen om upphandling inom försörjningssektorn (LUF) med anbudstid under sommaren 2021. Anbud och anbudslämnare har genomgått prövning mot ett flertal kvalificeringskrav på bland annat erfarenhet, ekonomisk kapacitet och teknisk lösning. Föreslagna leverantörer är de som klarat kraven och lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet.

Handlingar

Skövde kommun

Sammanträdesprotokoll

Servicenämnden

Datum:2021-09-23 kl. 13:00

18(25)

Skickas till

SEN § 65/21**RAM-avtal fastighet för markarbete, tilldelning**

SEN2021.0088

Undantagen enligt sekretess 19 kap 3§ OSL

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	65/21

Beslut

Servicenämnden beslutar att teckna avtal med följande leverantörer gällande markarbete:
Anbudsgivare 1, Anläggningsgruppen AB

Anbudsgivare 2, Haggårdens Entreprenad AB

Anbudsgivare 3, Peab Anläggning AB

Bakgrund

En upphandling av Markarbete Skövde kommun, Sektor Service Fastighetsavdelningen har genomförts som ett Öppet förfarande i enlighet med Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU).

Upphandlingen omfattar ramavtal avseende behovet av Markarbete. Detta är ett nytt avtalsområde och upphandlingen omfattar ramavtal avseende behovet av Markarbete. Leverantör ska utföra de arbeten som Skövde kommun saknar kapacitet att utföra i egen regi

Ett förfrågningsunderlag för upphandlingen har tagits fram av en arbetsgrupp vid SSE Fastighetsavdelningen med stöd från Upphandlingsenheten Skövde kommun. För att kvalificeras för utvärdering måste anbudsgivaren ha F-skattsedel, vara kreditvärdig enligt Credit Safe samt utifrån egen beskrivning visa att man har tillräcklig förmåga och kapacitet för att klara att leverera den efterfrågade tjänsten under den maximala avtalstiden på fyra år.

Krav har ställts på uppdragets utförande, samt att de har ett tillräckligt antal erfarna anställda för att kunna vara flexibla i hur många de kan ha i uppdrag åt SSE Fastighetsavdelningen åt gången.

Anbudsgivarna ska ange timpris för arbetare och andra tjänster samt ett antal olika maskiner. Dessa har sedan multiplicerats med en uppskattad volym vilket har utmynnat i en summa för utvärdering. För att vinna upphandlingen ska anbudsgivaren uppfylla kvalificeringskrav,

övriga ställda krav samt ha lämnat lägst pris. Det ekonomiskt mest fördelaktiga kommer att antas.

Upphandlingen annonserades 2021-07-13 via upphandlingssystemet Tendsign.

Sista anbudsdag var 2021-08-31.

SSEAA har för avsikt att teckna avtal med 3 Leverantörer. Uppdrag som avropas enligt detta ramavtal kommer att tilldelas genom rangordning eller förnyad konkurrensutsättning.

Rangordning

Efter genomförd utvärdering kommer avtalade Leverantörer att rangordnas. Om utvald Leverantören avsäger sig möjligheten att leverera efterfrågad tjänst i rätt tid får Köparen kontakta nästa Leverantör med en avropsförfrågan. För uppdrag med ett värde upp till gränsen för förnyad konkurrensutsättning kommer beställning av uppdrag i det enskilda fallet göras hos den högst rankade Entreprenören.

Förnyad konkurrensutsättning

Vid enskilda entreprenader vars kostnad bedöms överstiga 700 000 SEK har beställaren rätt att genomföra en förnyad konkurrensutsättning. Lägst pris vinner.

Anbud

Fyra anbud kom in. Samtliga anbud bedömdes vara kompletta och bedömdes uppfylla samtliga ställda krav.

Anbudsgivare 1, Anläggningsgruppen AB lämnade ett anbud på 3 125 200 kr.

Anbudsgivare 2, Haggårdens Entreprenad AB lämnade ett anbud på 4 151 800 kr.

Anbudsgivare 3, Peab Anläggning AB lämnade ett anbud på 4 190 400 kr.

Anbudsgivare 4, Skanska Sverige AB lämnade ett anbud på 4 212 000 kr.

Då **Anbudsgivare 1** uppfyller samtliga ställda krav och hamnar på lägst jämförelsesumma är bedömningen att de har lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och ska tilldelas avtalet. De blir rangordnade nummer ett i turordningen.

Även **Anbudsgivare 2 och 3** uppfyller samtliga ställda krav och ska tilldelas avtal. De blir rangordnade nummer två, tre osv i turordningen.

Handlingar

Skickas till

SEN § 66/21**Upphandling mindre lastmaskin/redskapsbärare,
tilldelning**

SEN2021.0072

Undantagen enligt sekretess 26 kap 1§ OSL

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	66/21

Beslut

Servicenämnden beslutar att upphandla en mindre lastmaskin/redskapsbärare (Willie 465) av Bengt Bergs maskinservice aktiebolag för 1 319 000 kronor.

Bakgrund

Servicenämnden beslutade den 20 maj 2021 (§SEN39/21) att ge serviceavdelningen i uppdrag att upphandla en mindre lastmaskin/redskapsbärare. SSESAs behov av att byta ut en gammal redskapsbärare av modell Wille 465 då maskinen är gammal (2004) och det börjar nu bli höga reparationskostnader på den.

Redskapsbärare är en maskin med väldigt mångsidiga användningsområden. Med sin midjestyning passar den väldigt bra både på trånga utrymmen, typ förskolor, som att köra snö med på GC. Maskinen är lågbyggd vilket gör att får bra framkomlighet och den är lättmanövrerad vilket gör att flera kan köra den. Redskapsbärare har många egenskaper som de större maskinerna och har ett brett utrustningsprogram vilket gör maskinen väldigt flexibel.

Ett förfrågningsunderlag för upphandlingen har skickats ut, 2 anbud har kommit in.

Bengt Bergs Maskinservice, Wille 465 1 319 000 kr

Bengt Bergs Maskinservice Aktiebolag, Wille 475 1 429 000 kr

För att kvalificeras för utvärdering måste anbudsgivaren ha F-skattsedel, vara kreditvärdig enligt

Credit Safe samt utifrån egen beskrivning visa att man har tillräcklig förmåga och kapacitet för att

klara att leverera den efterfrågade maskinen i rätt tid.

Krav har ställts att ställas på maskinen och det paket av tjänster som erbjuds i samband med leverans av en ny maskin. Gällande miljö har SSEAA ställt krav på att maskinen ska drivas med en

motormiljöklass steg 3B eller bättre och vara godkänd för drift på 100% HVO.

För att vinna upphandlingen ska anbudsgivaren uppfylla kvalificeringskrav, övriga ställda krav samt

ha lägst jämförelsesumma. Den beräknas genom att priset summeras och därefter minskas med

utvärderingskriterierna utifrån deras vikt och bedömning. Det vi bedömer utöver pris är maskinens

funktion där Köparens utvärderingsgrupp vid provkörning värderar:

a - körbarhet, manövrerbarhet, förarkontroll, rengöring och daglig service

b - ergonomi och bullernivå.

Utvärderingskriterium

1 Pris, 50%

2 Förmåga, 50%

Handlingar**Skickas till**

Johan Karlsson, serviceavdelningen

Stefan Zetterberg, upphandlingsavdelningen

SEN § 67/21**Delegationsbeslut servicenämnden 23 september**

SEN2021.0002

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	67/21

Beslut

Servicenämnden har meddelats att inga delegationsbeslut inkommit sedan 2021-08-27. Arbetsutskottets protokoll redovisas enligt bilaga.

Bakgrund

Delegationsbeslut enligt nedan är fattade enligt servicenämndens delegationsordning, dnr SEN2021.0067

Handlingar

Protokoll Servicenämndens arbetsutskott 2021-09-09

Skickas till

SEN § 68/21**Anmälningssärenden till servicenämnden 23 september**

SEN2021.0003

Behandlat av	Datum	Ärende
1 Servicenämnden	2021-09-23	68/21

Beslut

Servicenämnden har tagit del av redovisningen av inkommande, utgående och upprättade dokument.

Bakgrund

En förteckning över inkommande, utgående och upprättade dokument har upprättats.

Handlingar

Anmälningssärendelista

Skickas till